ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ
(2023 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3051-3052)
ਅਕਤੂਬਰ 03, 2023

[ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਧ ਸੀ; ਕੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਜੱਜ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ; ਗਿਰਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ/ਉਸ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕੀ ਹੈ।

ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002 – ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਣਾ – ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:

ਫੈਸਲਾ - ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਜੱਜ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 15.06.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸੱਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਦੇ 13.06.2023 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ – ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. 13.06.2023 ਨੂੰ 714 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਜੋ ਕਿ 17.04.2023 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ 'ਆਰ.ਬੀ.' ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ – ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ – ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ – ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੀ 'ਘੁਮਾਓ ਜਵਾਬ' ਹੋਵੇਗਾ – ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਧਾਰਾ 22 – ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 – ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ – ਮਹੱਤਵ:

ਫੈਸਲਾ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਮੰਗਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਾਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਤਹਿਤ ਦੁਹਰੇ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਹਰੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ – ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅੱਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ 'ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ – ਸਿਰਫ਼ ਜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤੱਥ ਪਤਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕੇ – ਇਸ ਲਈ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪਰਾ 29]

ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 – ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ – ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ – ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਅਜਿਹੀ ਅਸਥਿਰ ਸੱਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਨਤਾ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਕਸਿਤ ਦੇ ਵਿਵਾਦਯੋਗ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਛੱਡਣਾ – ਦੂਜਾ, ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ/ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 45 ਅਧੀਨ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ/ਉਸ ਚੁਣਦਾ ਹੈ.

ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 – ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22 ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਮੰਡੇਟ ਦੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ – ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਮੰਡੇਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ

ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਹੋਰ, ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ – ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ, ਨਤੀਜਤਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ.

ਹਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471 : [1980] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1071; ਕਲੈਕਟਰ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ), ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ (1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 995; ਰਵੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਭੋਇਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ (2014) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407 : [2013] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 777 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੈਨ ਅਖਤਰ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 2017 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 12808; ਛਗਨ ਚੰਦਰਕਾਂਤ ਭੁਜਬਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 02017 ਕ੍ਰਿ. ਐਲ.ਜੇ. (ਐਨ.ਓ.ਸੀ.) 301 89 : 2017 (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਬੋਮ ਆਰ (ਕ੍ਰਿ) 929 – ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 2022 (10) ਸਕੇਲ 577; ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2284-2285 ਦੇ 2023, ਫੈਸਲਾ 07.08.2023; ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 292 : [1969] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 154; ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2008) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 728 : [2007] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 475; ਸੰਤੋਸ਼ ਸੋ/ਓ ਦ੍ਵਾਰਕਾਦਾਸ ਫਫਤ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2017) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 714 : [2017] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 129 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਇੰਪੁਗਨਡ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3051-3052 ਦੇ 2023।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 20.07.2023 ਅਤੇ 26.07.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 14536 ਦੇ 2023 ਤੋਂ।

ਨਾਲ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3053-3054 ਦੇ 2023

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਡਾ. ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਰਣਦੀਪ ਰਾਏ, ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਜੈ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਲਕ ਮਨੀਸ਼ ਭੱਟ, ਮਿਸ ਨੀਹਾ ਨਾਗਪਾਲ, ਵਿਜੈ ਨਾਇਰ, ਰਜਤ ਜੋਨੇਜਾ, ਮਿਸ ਰੁਬੀਨਾ ਵਿਰਮਾਨੀ, ਕੁਨਾਲ ਦਾਮਰ, ਵਿਸ਼ਵੇਂਦਰ ਤੋਮਰ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਆਵਿਕਾਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘਵੀ, ਯਸ਼ ਵਰਮਾ, ਅਨਮੋਲ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਖਿਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਸੀਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਸ.ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਜੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਅਨਮ ਵੇਂਕਟੇਸ਼, ਮਿਸ ਸੈਰਿਕਾ ਰਾਜੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਫੈਸਲਾ

ਸੰਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ 20.07.2023 ਅਤੇ 26.07.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 14536 ਦੇ 2023 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 14539 ਦੇ 2023 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। 20.07.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 26.07.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 15.06.2023, 20.06.2023 ਅਤੇ 26.06.2023 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜ/ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਈ.ਡੀ.') ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ

ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਹਨ।

3. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 17.04.2023 ਨੂੰ ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਚਕੂਲਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਸਮੇਤ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 8, 11 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਿਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ ਕਰਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ:

ਮਿ. ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਈ.ਡੀ., ਪੰਚਕੂਲਾ);

ਮਿਸਟਰ ਅਜੈ ਪਰਮਾਰ (ਮਿਸਟਰ ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਉਪ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੀਗਲ));

ਮਿਸਟਰ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ (ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਪ੍ਰਮੋਟਰ); ਅਤੇ

ਹੋਰ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ।'

4. ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 2018 ਅਤੇ 2020 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਆਈਆਰਈਓ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਦੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 13 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਕੇਸ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ GNZO/120/2021 ਮਿਤੀ 15.06.2021 (ਇਸਨੂੰ 'ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ.' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਈਆਰਈਓ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਲਲਿਤ ਗੋਇਲ, ਇਸਦੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। 14.01.2022 ਨੂੰ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਧਾਰਾ 200 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 44 ਅਤੇ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਲਲਿਤ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸੱਤ ਨਾਮਜਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਲੇਂਟ ਨੰਬਰ 01/2022 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ 13 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 30 ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਕੇਸ ਨੰਬਰ COMA/01/2022 ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਲਲਿਤ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ' ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ ਆਈਆਰਈਓ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਲਿਤ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ, ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਕਸ਼ਪਾਤ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਮਿਤੀ 17.04.2023 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ। 12.05.2023 ਨੂੰ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਐਮ3ਐਮ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 01.06.2023 ਨੂੰ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੀਤੀ। ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ 08.06.2023 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਇਹ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ 2023 ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2030 ਅਤੇ 2031 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। 09.06.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਸੱਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, ਯਾਨੀ 05.07.2023 ਤੱਕ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ। ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ 09.06.2023 ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 7384 ਅਤੇ 7396 ਦੀ 2023 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹਨ।

6. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 17.04.2023 ਨੂੰ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ 13.06.2023 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ., ਯਾਨੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ./ਜੀ.ਐਨ.ਜ਼ੈਡ.ਓ./17/2023 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ.' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ:

i). ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ;

ii). ਅਜੈ ਪਰਮਾਰ;

iii). ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ; ਅਤੇ

iv). ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਰ ਲੋਕ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ 13.06.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 06.15 ਵਜੇ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੱਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੱਦੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਿਰਫ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ 13.06.2023 ਦੀ ਈਮੇਲ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਾਂ 06.15 ਵਜੇ ਸੀ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੀ ਅਤੇ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 04.52 ਵਜੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸੱਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ 05.00 ਵਜੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੱਦਾ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੱਦੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਈ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਦਾ 13.06.2023 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਕ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਵੀ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 06.00 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ, 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੰਚਕੂਲਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੱਜ/ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪੰਚਕੂਲਾ। ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਈ.ਡੀ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਜੱਜ/ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਮਿਤੀ 15.06.2023 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਈਡੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20.06.2023 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ 5 ਦਿਨ। 20.06.2023 ਅਤੇ 26.06.2023 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਈਡੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ 5 ਦਿਨ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

7. ਪਹਿਲੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 15.06.2023 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ WP (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 1770 ਅਤੇ 1771 ਦੇ 2023 ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪਰੰਤੂ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 16.06.2023 ਨੂੰ, ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਯ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਿਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ SLP (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 7443 ਅਤੇ 7444 ਦੇ 2023 ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। SLPs ਨੂੰ 04.07.2023 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ WP (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 1770 ਅਤੇ 1771 ਦੇ 2023 ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਚੁਕੈਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

8. ਭਾਵੇਂ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਨਾਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਮਿਤੀ 17.04.2023 ਜੋ ਕਿ ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਪਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਧੀਰ ਪਰਮਾਰ, ਖਾਸ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਤੁਸ਼ਿਕਤਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਖਾਸ ਕੇਸ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਇੱਕ ਬੇਜਾ ਸੱਤਾ/ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਸੀ, ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਨੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਰਿਟ(ਸ), ਆਦੇਸ਼(s) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼(s) ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ:-

A. ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਓ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰੋ, ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ

ਦਾਇਰੇ, ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ “ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 929” ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ :-

i. ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ” ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਚਰਿੱਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ, ਘੇਰਿਆ ਅਤੇ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ “ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ” ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਕਿ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਯੋਗ ਹੈ “ਦੋਸ਼ੀ” ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ;

ii. ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ “ਦੋਸ਼” ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਲ.ਡੀ. ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਆਇਕ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

“ਅਰਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (2014) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 273”ਅਤੇ “ਸਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅੰਤਿਲਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ 2022ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਐਕਸ 825” ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

iii. ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ‘ਸੰਚਾਰ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰ ਸਰੀਰਕ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਹੈ “ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ” ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨਿਯਮ 2005 (‘ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਿਯਮ’) ਦੇ ਨਿਯਮ 21(3)(ਬੀ) & 21(ਬੀ)ਜੋ ਸ਼ਬਦ “ਆਦੇਸ਼” ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਪਰਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਘੱਟਤਾ’ ਅਤੇ/ਜਾਂ ‘ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ’ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਹੋਰ,ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਟੀਨ ਅਤੇਮਕੈਨਿਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਜੱਜ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇਗਏ ਸਨ,ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਚਿੱਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ,ਕੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਨਤੀਜਤਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋਜ਼ ਨੂੰਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ‘ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਘੱਟਤਾ’ ਅਤੇ/ਜਾਂ ‘ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ’ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ‘ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ’ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ,ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲਤਫਹਮੀ ਹੇਠ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਰੀਕ ਅਰਥ ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤਦੁਆਰਾ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਣਖੋਜੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ,ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਕਰਨਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ।

11. ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ., ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਲਾ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ, ਰਾਜੋਕਰੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ, ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. 13.06.2023 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਮਿਤੀ 17.04.2023 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਸੀ। ਪਰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਕਜ

ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਨਾਮ ਉੱਲੇਖਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ' ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਵੀ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੇ 13.06.2023 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। 14.06.2023 ਨੂੰ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਈ 14.06.2023 ਨੂੰ ਮੈਨੂਅਲ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਐਮ3ਐਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ/ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ, ਭਾਵ, 04.06.2023, 06.06.2023 ਅਤੇ 07.06.2023 ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਤੱਥਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਮਨ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ।

12. ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ 14.06.2023 ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ/ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਭਾ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪਾਯਲ ਕਨੋਡੀਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੀ, ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀਪਣ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ। ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੜ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਬਚ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਅ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਸੰਮਨ 13.06.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 06.15 ਵਜੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਪਹਿਲੀ ECIR ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ECIR ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸ਼ਾਮ 04.52 ਵਜੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 05.00 ਵਜੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਾਰਕਿਕ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਈ.ਡੀ. ਜੱਜ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣ, ਇਸ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਵਾਹਾਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ।

13. ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬਹਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਕੋ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉੱਤਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੇਲੋੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦ ਈਡੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਗਲਤ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੱਜ/ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਨੇ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਇਸ ਲਈ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਰੀਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਸਿੰਗ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀਆਂ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੇਮਤਲਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਰੀਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਕਿ ਰੀਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ ਦੀ ਰਿਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਲਾਅ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਭਰੋਸਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਜੱਜ/ਵਾਧੂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ, ਨੇ ਰੀਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰੀਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੈਧਤਾ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਹੇਠ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਲਾਅ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ, ਅਟੈਚਮੈਂਟ, ਜ਼ਬਤੀ, ਜਾਂਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਢੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਨਿਰਮਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ, ਹੋਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਡਜੂਡੀਕੇਟਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕਤਾ, ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਹੋਣਾ ਐਕਟ 2002 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ, ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ. ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 2002 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 2002 ਦਾ ਐਕਟ, ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰੀ ਹੈ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾ ਕੇ, ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19. ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 22(1) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ECIR ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਈਡੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ। ਇਹ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ED ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਸਖ਼ਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ 2002 ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕੇ. ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪਾਲਣ ਉਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਬੱਧਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦਾ ਤੱਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19, ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੱਖਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬੱਧਨ ਹੈ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ

ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਧਾਰਤ ਅਧਿਨਿਯਮ 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 167 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉੱਚਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ, 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

17. ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁੱਖੀ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

18. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜ/ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨਜ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੁਆਰਾ 15.06.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤਾ!

19. ਨਤੀਜਤਨ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਦਿਲਚਸਪ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ 15.06.2021 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ 08.06.2023 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਈ.ਡੀ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 09.06.2023 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ, 05.07.2023 ਤੱਕ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 13.06.2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6:15 ਵਜੇ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜਾ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਿਰਫ ਉਸ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, 13.06.2023 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0066 ਨੂੰ 17.04.2023 ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਰੂਪ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਈਸੀਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜੋਕਰੀ, ਨਿਊ ਵਿਖੇ ਈਡੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਦਿੱਲੀ, 14.06.2023 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ। ਜਦਕਿ ਉਹ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਸਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.52 ਵਜੇ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਦੂਜੇ ECIR ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਨਾਲ. ਇਹ ਈਡੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਦੂਜੇ ਈਸੀਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6.00 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 14.06.2023 ਨੂੰ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪਰ ਬਤੌਰ ਐੱਸ ਉਸ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਉਸਨੂੰ 14.06.2023 ਨੂੰ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ.

20. ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਮਬੱਧਤਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾੜੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਗਰਣੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਘਾਤਕ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਦੌਰਾਨ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਉੱਚੇ ਮਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਖੇਡ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। 2020 ਦੇ ਸੱਖਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਈ.ਡੀ. ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਿਸਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ।

21. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਈ.ਡੀ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੰਗਭੇਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਬਦਨੀਯਤੀ ਜਾਂ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਬੇਜਾ ਵਰਤੋਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ:

"ਫਿਰ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਵਿੱਚ ਬਦਨੀਯਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਤਬ ਤੱਕ ਬੇਮਾਨੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਇਸਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਾ ਰੱਖੇ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਬਦਨੀਯਤੀ — ਕਦੇ ਕਦੇ ਰੰਗਭੇਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਮੋਟੀਵਾਂ, ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਆਂ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ — ਇੱਕ ਵੈਧ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਜਾਂ ਢੋਂਗ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਾਂ ਕੈਟਲਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਤਬ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਉਹ ਅੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਸੱਤਾ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਇਸਨੂੰ ਰੰਗਭੇਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰਮ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਧੁੰਦਲੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਜਮਿਨ ਡਿਸਰਾਏਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: "ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ... ਕਿ ਸਾਰੀ ਸੱਤਾ ਇੱਕ ਭਰੋਸਾ ਹੈ — ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਂ — ਕਿ, ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਸਭ ਕੁਝ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅੰਤ ਲਈ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਾਇਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਦੁਰਭਾਵਨਾ-ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਲਾਈ ਭਰਿਆ। ਜੇ ਉਦੇਸ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਵਾਈ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਦਨੀਯਤੀ ਜਾਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਸੰਪਾਦਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਕਲੈਕਟਰ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ), ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜੈਸਵਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ"। ਜਿਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਂ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਧੋਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਫਿਰ, ਰਵੀ ਯਸ਼ਵੰਤ ਭੋਇਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਾਲਫਾਈਡ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ"। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਮਨਸ਼ਾ, ਜਿਥੇ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਨੀਅਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

22. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਧਾਰਭੂਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਮਿਤੀ 17.04.2023 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹਾਨੇ 'ਤੇ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਰਾਸਰ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ, ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਾਨ ਤੋਂ 4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ 17.04.2023 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 0006 ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

23. ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਆਪਣੀਆਂ 'ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ' ਵਿੱਚ, ਈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੇ ਮਈ, 2023 ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ! ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਬਾਅ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ, ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. 13.06.2023 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਦੋਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਹੇ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ' ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਦਾ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ

ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਈ.ਡੀ. ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ 'ਟਾਲ-ਮਟੋਲ' ਵਜੋਂ ਕਿਉਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੀ 'ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਜਵਾਬ' ਹੋਵੇਗਾ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਸੰਤੋਸ਼ ਸੋ/ਓ ਦ੍ਵਾਰਕਾਦਾਸ ਫਾਫਟ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ' ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਕਬੂਲਨਾਮੇ' ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਤਮ-ਦੋਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 20(3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਖੋਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

26. ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ 'ਸੂਚਿਤ' ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ (iii) ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਧਾਰਾ 19 ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ 'ਸੂਚਨਾ' ਕਿਵੇਂ ਦੇਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਜੈ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇ. ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਪਹੁੰਚਾਈ' ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਕਾਪੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

27. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੋਇਨ ਅਖਤਰ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ' ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਰ' ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਛਗਨ ਚੰਦਰਕਾਂਤ ਭੁਜਬਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

28. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ/ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ 'ਸੂਚਿਤ' ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(1) ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

29. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਲੇਖ 22(1) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਮੰਗਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਥੇ ਤਹਿਤ ਦੁਹਰੇ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਹਰੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਭਿਯੋਜਕ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ 'ਪਿੱਛਾ' ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ/ਉਹ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ/ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਉੱਚੇਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

30. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19(2) ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ, ਮੁਹਰਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19(2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੁਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਮੰਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣਾ।

31. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ (ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਟੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ) ਨਿਯਮ, 2005, ਦੇ ਨਿਯਮ 6, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ' ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਦੋਂ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ III ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੇਗਾ। ਫਾਰਮ III, ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

‘ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਦੇਸ਼’

ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੈਂ..... ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ .... [ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ] ਵਾਸੀ .... ਨੇ 2002 (15 ਦੇ 2003) ਦੇ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, 2002 (15 ਦੇ 2003) ਦੇ ਧਨ ਸ਼ੋਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ..... [ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ] ਨੂੰ .... ਘੰਟਿਆਂ 'ਤੇ .... ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮਿਤੀ .... ਨੂੰ ਇਸ ..... ਦਿਨ ..... ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ .....

ਰਫ਼ਤਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ

ਨੂੰ

.....

[ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ]'

ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਫਾਰਮੈਟ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਅਧੀਨ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇਵਲ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪ੍ਰੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਉਸੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

32. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਕੋਰਸ ਆਫ ਐਕਸ਼ਨ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਨਸਲ ਬਨਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਈਡੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਥੀ ਬਾਲਾਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਨਤਾ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਇਪਸੇ ਦਿਕਸਿਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੇ।

33. ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 45 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇ. ਸੇਂਥਿਲ ਬਾਲਾਜੀ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹੀ ਛੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦਰਜ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਹੋਰ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਵਿਸਥਾਰਵਾਨ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਪੰਕਜ ਬਾਂਸਲ ਜਾਂ ਬਸੰਤ ਬਾਂਸਲ ਲਈ ਇਹ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਯਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣ। ਹੋਰ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਭੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

34.ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜੋਖਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਡੇਟ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੋਇਨ ਅਖਤਰ ਕੁਰੈਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਗੰਤੀ ਚਕਰਧਰ ਭੂਸ਼ਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 22(1) ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਮੰਡੇਟ ਦੇ ਅਨੁਪਾਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਈ.ਡੀ. ਦਾ ਗੁਪਤ ਵਿਵਹਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ, ਨਤੀਜਤਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

36. ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਛੁੱਟੀ ਜੱਜ/ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate